

Právní a daňový newsletter

Vážení členové a přátelé ČNOPK,

po čase Vás na tomto místě opět zdravíme a přinášíme další vydání právního a daňového newsletteru. Je nám proto velkým potěšením Vám představit náš newsletter s mnoha užitečnými a důležitými tématy, která pro Vás ze své praxe vybrali a zpracovali experti z našich členských společností.

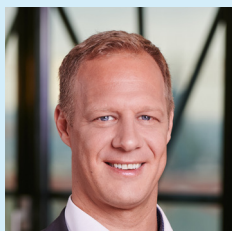
Jsme přesvědčeni, že i toto vydání pro Vás bude přínosným čtením.

Vaši

Dr. Alena Klikar

Předsedající pracovní skupiny
Právo & daně

René Harun

Zástupce výkonného člena
představenstva ČNOPK

Mgr. Peter Hrbik

Vedoucí kompetenčního
centra Poradenství
investorům & právo ČNOPK

Obsah

Dr. Stephan Heidenhain 2

**Novinky k otázce evropských dědických
osvědčení a k mezinárodním dědickým
záležitostem**

Arthur Braun a Dr. Tomáš Chmelík 5

**Novinky ze světa e-commerce
a spotřebitelského práva**

Jaroslava Kračúnová 7

**EUDR a CBAM: Co musí podniky vědět
o blížících se změnách v evropské
enviromentální regulaci**

Ing. Zuzana Tregnerová a Ing. Hana Mikušová 9

**Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele:
nová povinnost od roku 2026**

Dr. Ernst Giese a Mgr. Jitka Sytařová, LL.M. 12

**Preventivní restrukturalizace:
Nová šance pro podniky v krizi**

JUDr. Jiří Janoušek 13

**Doktrinní a judikturní odklon od
pravidla „last shot“ jako způsobu řešení
kolize obchodních podmínek stran**

Dr. Stephan Heidenhain
Advokát

bnt attorneys-at-law s.r.o.

+420 222 929 301
stephan.heidenhain@bnt.eu

Novinky k otázce evropských dědických osvědčení a k mezinárodním dědickým záležitostem

Mobilita v Evropě vedla k tomu, že dědická řízení mají stále častěji mezinárodní prvek: státní příslušníci jiných zemí umírají v cizích státech, pozůstalost zahrnuje majetek v různých zemích, dědici žijí v různých státech.

Aby bylo možné tuto otázku moderně regulovat, vstoupilo v platnost dne 17. srpna 2015, tedy před více než deseti lety, nařízení (č. 650/2012, dále jen „**Nařízení**“), které nově upravuje řadu otázek mezinárodního dědického práva, zejména mezinárodního práva soukromého, tj. které právo se použije na dědickou věc a který soud je příslušný pro vedení dědického řízení. K tomuto jsem již na stejném místě v článku „*Umírání a dědění evropsky – praktické zkušenosti se evropským nařízením o dědickém právu (z roku 2012)*“ (DTIHK – Newsletter Recht und Steuern, vydání 1/2019, strany 14 a 15: <https://ecovislegal.cz/wp-content/uploads/2019/01/Newsletter-Recht-Steuer-%C4%8CNOP-1-2019.pdf>) poskytl přehled, který bych nyní chtěl aktualizovat a navázat na něj.

Nařízení obsahuje ustanovení o volbě práva a soudu v závětech. To je zvláště důležité zohlednit u starších závětí, tedy těch, které byly pořízeny před rokem 2015 a neodrážejí právní stav platný od poloviny srpna roku 2015. Před rokem 2015 prakticky neexistovala možnost volby práva – rozhodné právo bylo právem státní příslušnosti zůstavitele. Pravidla pro výklad starých závětí v čl. 83 odst. 2 až 4 Nařízení jsou velmi složitá a jejich použití je nejisté. Proto pokud mají expati v Praze, pocházející z Německa či jiných zemí (nejen z EU), závěť z doby před rokem 2015, měli by si ji nechat zkontrolovat, zda odpovídá Nařízení – a to nejlépe ještě předtím, než „odejdou na onen svět“.

Rozsah působnosti Nařízení se nezměnil: platí v celé EU s výjimkou Irska a Dánska (což je stále obtížně pochopitelné, protože při úmrtích v těchto státech odpadá dědicům mnoho zjednodušení, nicméně obě země se k Nařízení dosud nepřipojily) a vztahuje se na všechny úmrtí s posledním obvyklým pobytem v členském státě EU od 17. srpna 2015. Před tímto datem platí stará pravidla, tj. dědické listiny a další národní rozhodnutí v dědických řízeních mají pouze vnitrostátní účinky. Například při úmrtí v Německu, pokud se byt a/nebo bankovní účet zůstavitele nacházel v Praze, muselo se v Praze vést tzv. poddědické řízení. To bylo časově i administrativně náročné; podle nové právní úpravy stačí k přepisu bytu nebo bankovního účtu v České republice předložit Evropské dědické osvědčení (EDO) z Německa.

Tolik k teorii – více vizte můj článek z roku 2019.

Co se od té doby změnilo:

K desátému výročí účinnosti Nařízení, tedy do poloviny srpna 2025, měla Evropská komise předložit zprávu o tom, jak se Nařízení osvědčilo v praxi, ale tato zpráva v říjnu 2025 stále není k dispozici. Ta může obsahovat i návrhy změn. Zdá se, že se zvažuje zejména:

- Náklady na vydání EDO – v některých zemích jsou náklady extrémně vysoké, např. v Německu, protože se do výpočtu zahrnuje i tuzemský majetek zůstavitele, ačkoli ten lze často vyřešit už dědickým listem (Erbschein) nebo notářskou závětí;
- Náklady na překlad EDO – v Nařízení chybí jasná úprava, v jakém jazyce může být EDO vydáno. Např. je-li německé dědické řízení a v pozůstalosti je byt v Praze, je zřejmé, že EDO bude potřeba v ČR. České katastrální úřady ale často vyžadují úplný ověřený překlad EDO do češtiny, někdy i apostilou (ačkoli ta byla čl. 74 Nařízení zrušena), což může stát až 500 EUR. Přitom překlady ►

EDO podle Nařízení (1329/2014) existují ve všech úředních jazycích EU a překladatelé je často jen zkopírují z internetu, doplní jména a data – a účtují si za to vysoké částky. EU proto plánuje zavést dvoujazyčné EDO, protože většinou je jasné, ve které zemi bude použito.

- U jazyka vydání EDO není jasné, zda mohou např. německé soudy nebo čeští notáři vydávat EDO v jazyce druhé země. Autor už k tomu některé české notáře přemluvil; tato možnost má být nyní výslovně umožněna.
- Doba platnosti EDO zůstane poměrně krátká (šest měsíců až rok), EDO lze ale znovu vydat.

Judikatura Soudního dvora EU k některým otázkám Nařízení nyní zahrnuje téměř 25 rozhodnutí. Pro příslušnost stále platí zásadní rozsudek Oberle z 21. června 2018 (C-20/17), že existuje pouze jedno poslední obvyklé bydliště v EU, které zakládá výlučnou příslušnost soudu v tomto členském státě pro celé dědictví v EU (mimo Dánsko a Irsko). To znamená, že německý soud projedná i byty ve Španělsku a/nebo nemovitosti v ČR.

Stále však existují státy EU, jako Rumunsko, kde panuje nejasnost: např. když součástí pozůstalosti jsou nemovitosti v Rumunsku a existuje rakouské EDO, vyžaduje se ještě rumunský národní dědický list. To je v rozporu s čl. 4 Nařízení, který stanoví výlučnou příslušnost jednoho soudu v EU a zakazuje vést další řízení v jiném členském státě. Tento zákaz má zabránit vydávání různých rozhodnutí a více EDO k téže pozůstalosti. V Rumunsku proto řada řízení s EDO uvízla na mrtvém bodě.

Stále zůstává otevřenou otázkou, zda musí být v EDO uvedeny i nemovitosti (srov. můj článek z roku 2019); alespoň určité vyjasnění přineslo rozhodnutí Soudního dvora EU „Registru centras“ (C-354/21 ze dne 8. března 2023), kdy SDEU rozhodl, že katastrální úřady mohou požadovat, aby EDO obsahovalo údaje o nemovitostech pro jejich zápis. V jednom litevském případě ale SDEU dědicům spíše dával kámen místo chleba, protože litevský katastr smí požadovat údaje v EDO, které německé soudy pro dědické věci, zejména v Bavorsku, do EDO zapisovat nechtějí – a to s poněkud všeználkovským odůvodněním univerzální sukcese, což je klasický pseudoargument.

Srovnatelný problém, zda musí vystavující orgány do EDO uvádět zahraniční majetek, pokud je to v cílové zemi nutné, je u SDEU nyní projednáván v případě „Marwanak“ (C-873/24), který přesně tuto otázku otevírá (předběžná otázka BGH na základě právní stížnosti OLG Norimberk): musí bavorské dědické soudy do EDO zapsat i nemovitosti, které se nacházejí v České republice? Jde o případ, v němž autor zastupuje dědice: malý pozemek leží u Sokolova (Falknov) v Chebsku a v současné době jej nelze zapsat do katastru v ČR dle EDO vydaného v Bavorsku. Rozsudek SDEU se očekává zřejmě v polovině roku 2026.

Pro Českou republiku však od roku 2020 navíc platí, že lze předložit EDO i bez zapsaných nemovitostí – takto vydávají EDO bavorské, ale i durynské soudy, a to i s vědomím, že tím budou řízení v cílovém státě problematická – pokud dědic zároveň předloží prohlášení, že zdědil nemovitost, která musí být uvedena v čestném prohlášení podle katastrální vyhlášky. Toto prohlášení musí být v českém jazyce a musí být úředně ověřeně podepsáno (např. na zastupitelském úřadě České republiky v zahraničí). Ačkoli nutnost předložení tohoto doplňkového dokumentu pravděpodobně opět odporuje nařízení, lze s ním vyřešit pozastavené řízení s neúplným EDO. V případě „Marwanak“ však dědička již zemřela, takže tato možnost neexistovala, protože podle názoru českého katastrálního úřadu nemohou toto prohlášení učinit dědicové po dědici.

Další zvláštní příslušnost podle čl. 13 Nařízení existuje pro odmítnutí dědictví v místě obvyklého pobytu dědice. To už SDEU několikrát řešil, ale situace je složitá kvůli různým lhůtám. Pro jistotu je vhodné podávat odmítnutí i u soudu příslušného podle čl. 4.

Stále nejasný je i poslední obvyklý pobyt seniorů, kteří byli krátce před smrtí přemístěni do jiné země a byli už nemocní či trpěli stařeckou demencí. Autor uvádí případ otce přestěhovaného ze severního Německa do zařízení u Teplic, kde po 1,5 roce zemřel. Ani německý soud, ani český notář, ani odvolací soudy se od poloviny roku 2023 necítí příslušné; české soudy nechtějí tuto věc předložit SDEU. ►

V této souvislosti SDEU v novém rozhodnutí (*Albausy*, C-187/23 z 23. ledna 2025) uvedl, že notáři nemohou věc sami předkládat SDEU.

Jak z uvedeného plyne, řada výkladových otázek zůstává nevyřešena. Přesto je Nařízení velkým pokrokem oproti stavu před 17. srpnem 2015, kdy se pro každý zahraniční bankovní účet muselo vést zvláštní poddědické řízení a vše se řešilo bilaterálně v rámci mezinárodního práva soukromého mezi státy EU. To je nyní stále nutné u případů ze Švýcarska, Spojeného království, Dánska, Irska nebo Norska, případně z Balkánu, který nepatří do EU, stejně jako u případů s vazbou na Rusko, Bělorusko nebo Ukrajinu, a mimo Evropu vůbec, například u dědických řízení občanů EU nebo s majetkem pozůstalosti v EU z USA, Kanady, Jižní Ameriky či Afriky nebo Asie.

Pro právní styk uvnitř EU je Nařízení klíčovým právním předpisem, které je však často neznámé. Dokonce už zmizelo z běžné německé sbírky zákonů BGB – do roku 2017 v ní bylo obsaženo. Není tedy divu, že se často nebere v úvahu, a to ani ze strany dědiců, zůstavitele či českých a německých soudů. ■

Arthur Braun
Advokát

bpv Braun Partners s.r.o.

(+420) 224 490 000
arthur.braun@bpv-bp.com**Dr. Tomáš Chmelík**
Advokát

bpv Braun Partners s.r.o.

+420 224 490 000
tomas.chmelik@bpv-bp.com

Novinky ze světa e-commerce a spotřebitelského práva

Pojďme se společně podívat na novinky ze světa e-commerce a spotřebitelského práva, abyste Vy i Vaši spolupracovníci mohli být v klidu, až na dveře zaklepe Česká obchodní inspekce nebo konkurence v Německu.

Nové požadavky na výrobky a služby

Koncem června vstoupil v České republice v účinnost zákon č. 424/2023 Sb., o požadavcích na přístupnost některých výrobků a služeb, který má zpřístupnit určité výrobky a služby i osobám se zdravotním postižením. Jedná se o transpozici směrnice (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost u výrobků a služeb (European Accessibility Act nebo také EAA).

V Německu byla směrnice implementována Zákonem o posílení bezbariérovosti, který byl přijat již v roce 2021 a vstoupil v účinnost 28. června 2025 (Barrierefreiheitsstärkungsgesetz = BFSG).

Jelikož se jedná o unijní legislativu, platí v celé EU identická nebo velmi podobná pravidla. Z působnosti zákona jsou vyňaty tzv. mikropodniky, které mají méně než 10 zaměstnanců a roční obrát (nebo bilanční suma roční rozvahy) nepřevyšuje 2 mil. EUR. Ostatní by měli zpozornět. I když se zákon týká jen některých kategorií výrobků a služeb, tak se vztahuje například na veškeré e-shopy / online tržiště a produkty, služby v oblasti dopravy, finanční služby, samoobslužné terminály, počítače, telefony a mnoho jiných výrobků a služeb.

Regulované výrobky a služby musí splňovat požadavky na přístupnost, pokud nelze uplatnit některou z výjimek. Existují požadavky obecné, a pak specifické pro daný druh výrobku nebo služeb. U výrobků se jedná zejména o obecné požadavky na uvádění informací o výrobku, na návody k použití a uživatelské rozhraní. Internetové stránky nebo mobilní aplikace musí být zpřístupněné tak, aby byly vnímatelné, ovladatelné, srozumitelné a stabilní. Je tedy například nutné zkontrolovat webové stránky z hlediska kontrastu, velikosti písma, popisků obrázků ale i možnosti předčítání textu.

Za nesplnění požadavků hrozí v České republice pokuta až do výše 10 000 000 Kč, v Německu až do výše 100 000 EUR. V Německu navíc hrozí riziko předžalobních výzev od konkurence nebo organizací na ochranu spotřebitelů, které jsou spojeny s povinností náhrady nákladů na vypracování předžalobní výzvy advokátem.

Konec platformy pro řešení spotřebitelských sporů online

K 20. červenci 2025 ukončila činnost evropská platforma pro řešení spotřebitelských sporů online. Zejména provozovatelé e-shopů měli na základě právě zrušeného nařízení (EU) č. 524/2013 povinnost informovat spotřebitele o této platformě. Tímto k 20. červenci 2025 tato povinnost skončila a je potřeba veškeré zmínky o této online platformě z veškerých dokumentů / webových stránek odstranit. Zejména v Německu může zanedbání této povinnosti vést až k předžalobním výzvám od konkurence nebo organizací na ochranu spotřebitelů.

Dejte si prosím pozor, že se odstraní pouze zmínka o evropské platformě. Informovat o mimosoudním řešení spotřebitelských sporů v České republice i v Německu dle národních zákonů (např. § 14 českého zákona o ochraně spotřebitele a § 36 německého Verbraucherstreitbeilegungsgesetz) musíte totiž i nadále.

Kontroly v České republice a v Německu

Česká obchodní inspekce (ČOI) aktuálně intenzivně kontroluje e-shopy. Za první čtvrtletí bylo provedeno 174 kontrol internetových obchodů ohledně dodržování zákona o ochraně spotřebitele. Porušení předpisů zjistila ČOI v 151 případech, tj. v 86,78 % všech kontrol! Zároveň nabylo v souvislosti s kontrolou e-shopů právní moci celkem 184 pokut v celkové hodnotě 3 042 000 Kč v prvním čtvrtletí tohoto roku. Vzhledem k alarmujícím číslům doporučujeme věnovat tomuto tématu zvýšenou pozornost. Riziko pokut a jejich výše stoupají.

Na německém trhu je pečlivý přístup ke spotřebitelskému právu již samozřejmostí, neboť permanentně hrozí riziko předžalobních výzev („Abmahnung“) od konkurence nebo organizací na ochranu spotřebitelů, které jsou spojeny s povinností náhrady nákladů na vypracování předžalobní výzvy advokátem. Průměrné náklady na Abmahnung se velmi liší, v případě Abmahnung vyhotovené advokátem mohou činit i několik tisíc eur. Nákladné jsou kvůli vysokým hodnotám předmětu sporu zejména porušení práv z ochranných známek, například v případě porušení neznámé ochranné známky jsou rychle vymahatelné náklady na právní zastoupení ve výši minimálně 1 784,10 eur bez DPH (hodnota předmětu sporu 50 000 EUR). Vzhledem k vysokým částkám, které je třeba uhradit, se mnoho advokátů specializuje na postih porušení právních předpisů a Abmahnungen se v Německu staly každodenní záležitostí. ■

Jaroslava Kračunová
Partnerka a vedoucí týmu
Business Integrity

Deloitte Legal s.r.o.,
advokátní kancelář

+420 724 705 824
jkracunova@deloitteCE.com

EUDR a CBAM: Co musí podniky vědět o blížících se změnách v evropské enviromentální regulaci

Evropská unie v posledních letech posiluje svou pozici globálního lídra v oblasti udržitelnosti. Dva zásadní legislativní předpisy, které v následujících měsících výrazně ovlivní pravidla mezinárodního obchodu, vstupují do klíčové fáze své implementace. Nařízení proti odlesňování, známé jako EUDR, a mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, označovaný zkratkou CBAM, přinášejí podnikům zásadní povinnosti a výzvy, které nelze ignorovat.

EUDR

Nařízení EUDR si klade za cíl zamezit dodávání komodit a produktů spojených s odlesňováním a degradací lesů na trh Evropské unie. Ačkoliv EUDR bylo přijato již před více než dvěma lety, praktické otázky spojené s jeho uplatněním zůstávají v mnoha ohledech stále otevřené. Důležité detaily by do budoucna měl upřesnit prováděcí právní akt Evropské komise.

Původně stanovený termín začátku povinností EUDR byl již jednou posunut – i přes poslední informace, které zaznívají z Bruselu (viz níže), zatím nadále platí, že velké a střední společnosti musí požadavky EUDR začít plnit od 30. prosince 2025, zatímco pro malé a mikro podniky byl stanoven odklad až do 30. června 2026. Rozhodnutí o posunu termínu však přišlo až koncem roku 2024, což řadu podniků ponechalo v nejistotě. Mnohé z nich kvůli tomu vyčkávaly s přípravami a nyní je čeká intenzivní dohánění zpoždění. S ohledem na zcela aktuální vývoj nelze vyloučit, že situace se bude znovu opakovat. Každopádně, minulý rok slouží jako důležité poučení pro mnoho společností: bez ohledu na možné změny v EUDR se vyplatí zahájit přípravy co nejdříve. Veškeré potřebné kroky jsou nejen nezbytné, ale také prospěšné pro celkovou optimalizaci interních procesů a adaptaci na dynamické prostředí dodavatelských řetězců dnešního světa.

EUDR povinnosti přitom nejsou pouze povrchní záležitostí. Společnost, která chce dodávat dané produkty na trh EU, bude muset prokázat, že její výrobky nepocházejí z oblastí, kde došlo k odlesnění či degradaci lesů po 31. prosinci 2020. Zásadní bude schopnost dosledovat dodavatelský řetězec, shromažďovat geolokalizační údaje, provádět náležitou péči a doložit soulad s právními předpisy země původu komodity. Pokud podnik takovým systémem nedisponuje, nebude moci s příslušnými produkty nakládat. To platí nejen pro výrobce samotné, ale i pro dovozce či distributory, kteří nakupují například papírové výrobky, čokoládu, dřevěný nábytek, kávu, hovězí maso či produkty z kaučuku. Všichni tito aktéři budou muset prokázat, že znají původ použitých surovin a že tyto suroviny nebyly spojeny s nepovoleným odlesňováním.

Další výzvou spojenou s EUDR je hodnocení rizikovosti zemí původu dané suroviny. Evropská komise zveřejnila seznam států rozdělených podle míry rizika odlesňování, který má sloužit jako základ pro posouzení rozsahu povinností. Seznam však vyvolal silnou kritiku ze strany Evropského parlamentu, který zpochybnil jeho metodiku i praktické dopady. Přestože seznam zatím zůstává platný a závazný, jeho budoucí vývoj není jistý, což přispívá k nejistotě, se kterou se podniky i jejich obchodní partneři musí vyrovnávat.

V České republice již naštěstí došlo k vyjasnění kompetencí dozorových orgánů. Hlavní kontrolní roli nad dodržováním EUDR převeze nově zřízený Národní lesnický institut, jehož vznik umožnila novela zákona o dřevě. V závislosti na konkrétním produktu budou do kontrol zapojeny i další příslušné úřady. Tato struktura odpovídá rozsahu regulovaných komodit a umožní efektivnější dohled nad plněním nových pravidel.

Z hlediska připravenosti lze říci, že některé velké společnosti už dnes aktivně pracují s testovacím prostředím systému TRACES, který bude sloužit pro evidenci a podávání prohlášení o náležitě péči. Řada podniků však s přípravami otálí, zejména ty ze segmentu středně velkých společností, které často vyčkávají na jasnější výkladové vodítka nebo impulsy ze strany svých obchodních partnerů, které však nemusí přijít. Významná část podnikatelského prostředí navíc o EUDR povinnostech zatím stále neví, přestože se na něj reálně vztahují a dříve či později budou povinny plnit řadu nových povinností.

Na základě veřejně dostupných informací zveřejněných dne 23. září 2025 Evropská komise nejdříve zvažovala předložení legislativního návrhu, jehož cílem bylo odložení účinnosti povinností vyplývajících z nařízení EUDR o dalších 12 měsíců. Dne 21. října 2025 pak zveřejnila Komise návrh změn nařízení EUDR, ve kterém se pro tzv. velké podniky navrhuje ponechat stávající datum použitelnosti 30. prosince 2025 s tím, že příslušná ustanovení týkající se uplatňování kontrol a vymáhání povinností by měla být použitelná až od 30. června 2026. Pro tzv. mikro a malé podniky se navrhuje odklad použitelnosti (včetně použitelnosti příslušných ustanovení ohledně uplatňování kontrol a vymáhání) o půl roku na 30. prosince 2026 (původně 30. června 2026). K přijetí návrhu změn, jež může ještě doznat významných změn, je nezbytný souhlas jak Evropského parlamentu, tak Rady EU.

I přes aktuální nejistotu každopádně doporučujeme pokračovat v přípravách na povinnosti spojené s EUDR a případné prodloužení brát jako příležitost pro důkladnější naplánování a implementaci systému náležité péče.

CBAM

Neméně důležitý pro společnosti je přístup Evropské unie k regulaci uhlíkových emisí skrze mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích neboli CBAM. Tento systém je navržen tak, aby zabránil přesunu výroby do zemí mimo EU s nižšími klimatickými standardy. Od 1. ledna 2026 začne CBAM fungovat ve své finální podobě, což znamená, že dovozci budou muset kvantifikovat emise obsažené v dováženém zboží a následně tyto emise finančně kompenzovat prostřednictvím nákupu CBAM certifikátů.

Zásadní změnu přinesl letos tzv. Omnibus balíček, který představila Evropská komise jako nástroj zjednodušení pravidel. Nejvýznamnějším prvkem této snahy je zavedení prahové hodnoty 50 tun dovozu ročně, pod níž se pravidla CBAM neuplatní. Tato změna má osvobodit až devadesát procent malých a středních podniků, které obchodují s menšími objemy dotčeného zboží. Společnosti, které tento limit překračují, by však neměly otálet – měly by co nejdříve požádat o status schváleného deklaranta a začít se připravovat na povinnosti spojené se sběrem emisních dat a administrací uhlíkových certifikátů. Změny v rámci balíčku Omnibus rovněž zjednodušují postup výpočtu emisí, pravidla ověřování i samotný proces registrace subjektů do CBAM systému. Zároveň je však nutné držet na paměti, že zjednodušující opatření stále musí být kromě Evropského parlamentu schváleny také Radou EU, aby se staly závaznými.

Nařízení EUDR a CBAM představují pro evropské společnosti novou realitu, ve které již nestačí zaměřit se výhradně na kvalitu nebo cenu výrobků. Transparentnost, udržitelnost a environmentální odpovědnost se stávají standardem, který bude brzy vyžadován. Společnosti, které s přípravami začnou včas, si mohou vybudovat konkurenční výhodu a zároveň minimalizovat rizika spojená s přerušáním dodávek, reputační újmou nebo právními sankcemi. Naopak podniky, které budou nadále vyčkávat, mohou čelit zásadním dopadům nejen v oblasti mezinárodního obchodu, ale i v důvěře svých zákazníků a obchodních partnerů.

Čas na přípravu se rychle krátí. Základní povinnosti jsou již nastaveny a jejich implementace se neúprosně blíží. Důležité je tedy s přípravou začít co nejdříve. ■

Ing. Zuzana Tregnerová

Daňová poradkyně

EKP Advisory, s.r.o.

+ 420 273 139 330

zuzana.tregnerova@ekp.cz

Ing. Hana Mikušová

Daňová poradkyně

EKP Advisory, s.r.o.

hana.mikusova@ekp.cz

Jednotné měsíční hlášení zaměstnavatele: nová povinnost od roku 2026

Od 1. ledna 2026 vstupuje v účinnost nový systém Jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele (JMZH), který zásadně mění dosavadní administrativní povinnosti firem a podnikatelů zaměstnávajících pracovníky. Cílem této úpravy je snížit administrativní zatížení zaměstnavatelů. Data z JMZH budou automaticky sdílena mezi Českou správou sociálního zabezpečení (ČSSZ), Finanční správou, Úřadem práce, Českým statistickým úřadem a dalšími institucemi. Systém JMZH však nezahrnuje zdravotní pojišťovny. Do budoucna však jejich zahrnutí nelze vyloučit.

Co JMZH nahradí a jak bude vypadat?

Dosud zaměstnavatelé museli každý měsíc zasílat až 25 různých výkazů různým úřadům. Nově se vše sloučí do jednoho elektronického dokumentu. Ten by se měl skládat ze souhrnné, pojistné a individualizované části.

Každému zaměstnanci ČSSZ přidělí osobní identifikační číslo (OIČ). Dále pak ČSSZ přidělí pro každý pracovní právní vztah jedinečný identifikátor. V individuální části hlášení bude zaměstnavatel zaměstnance uvádět pod OIČ. Každý pracovní právní vztah by pak měl být uveden na samostatný řádek hlášení.

Přechodné období a důležité termíny

Aby měli zaměstnavatelé čas na adaptaci, stanoví zákon zvláštní pravidlo pro první čtvrtletí roku 2026. Hlášení za leden, únor a březen bude možné podat až v období od 1. dubna do 30. června 2026, a to vždy zvlášť za každý měsíc. V prvním čtvrtletí tak zaměstnavatelé už nebudou podávat Přehled o výši pojistného tak, jak byly doposud zvyklí.

Od dubna 2026 se již bude postupovat podle standardního režimu. JMZH za měsíc duben 2026 tak bude nutné podat do 20. května 2026.

Evidence zaměstnavatelů

Současní zaměstnavatelé, budou automaticky převedeni do evidence zaměstnavatelů. Do 30. 4. 2026 jsou povinni sdělit údaje, které případně v evidenci chybí.

V období od 1. dubna 2026 do 30. června 2026 jsou noví zaměstnavatelé povinni podat přihlášku do 8 dnů ode dne nástupu prvního zaměstnance, pokud je den nástupu zaměstnance nejdříve 1. duben 2026. Od 1. července 2026 je zaměstnavatel povinen se přihlásit do evidence nejpozději 2 pracovní dny před nástupem prvního zaměstnance, nejdříve však 15 dnů před tímto dnem.

Evidence zaměstnanců

Současné zaměstnance nebude nutné nahlašovat, ale zaměstnavatel bude povinen do 30. dubna 2026 doplnit chybějící údaje.

V přechodném období od 1. dubna do 30. června 2026 bude zaměstnavatel povinen podat přihlášku za každého nového zaměstnance nejpozději do 8 dnů od nástupu zaměstnance do zaměstnání. Od 1. července 2026 zaměstnavatel musí zaměstnance zaregistrovat nejpozději před okamžikem jeho nástupu k výkonu práce, nejdříve však až 8 dnů před jeho předpokládaným nástupem do ▶

zaměstnání. V předregistraci vyplní buď pouze základní údaje (jméno, příjmení, rodné příjmení, rodné číslo, místo narození, státní občanství, předpokládaný datum nástupu a variabilní symbol zaměstnavatele), nebo plné údaje. V případě nahlášení pouze základních údajů je nutné chybějící údaje dohlásit do 8 dnů od nástupu. U cizinců je zaměstnavatel povinen nahlásit plné údaje 8 dnů před nástupem, nejpozději v den nástupu zaměstnance. Tato povinnost platí rovnou od 1. dubna.

Jak a kdy se bude podávat?

Hlášení se bude podávat vždy za uplynulý kalendářní měsíc, a to v období od 1. do 20. dne následujícího měsíce. V případě, že hlášení nebude obsahovat úplné údaje za všechny registrované zaměstnance, měl by zaměstnavatel automaticky obdržet výzvu k doplnění.

Povinnou formou je výhradně elektronické podání prostřednictvím datové schránky, ePortálu ČSSZ nebo prostřednictvím technického rozhraní (API), které umožní propojení se mzdovými a účetními systémy. Podání bude považováno za učiněné dnem, kdy dorazí do ČSSZ. V případě podání více hlášení za jedno období bude platné to, jež bylo jako poslední doručeno ČSSZ. Datový formát a struktura budou zveřejněny v prováděcích předpisech.

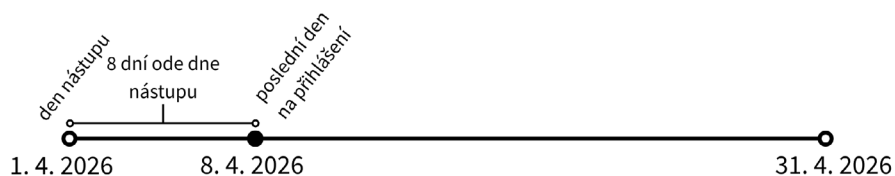
Pokud má zaměstnavatel více mzdových účtáren, podává JMHZ každá z nich za své zaměstnance samostatně.

Co dělat už nyní?

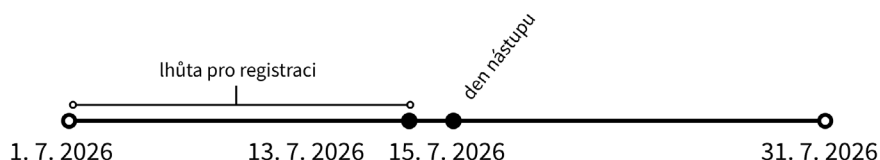
Firmy by měly v předstihu ověřit, zda jejich mzdový software podporuje JMHZ, zajistit si přístupy do ePortálu či k datové schránce a nastavit interní procesy. Včasná příprava výrazně usnadní přechod na nový systém a sníží riziko chyb.

Zavedení jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatele představuje jeden z největších kroků v digitalizaci české státní správy v oblasti zaměstnanosti a sociálního pojištění. Přestože začátek může znamenat zvýšené nároky na přípravu, v dlouhodobém horizontu by měl tento systém zaměstnavatelům ušetřit čas i administrativní zátěž. ►

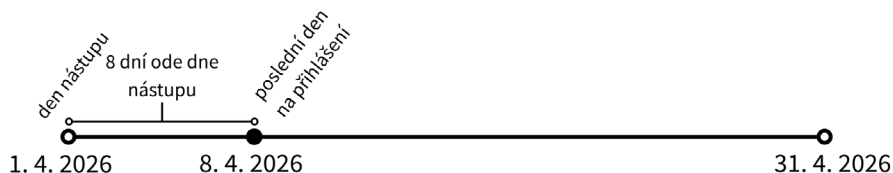
Registrace zaměstnavatele v období 04–06/2026

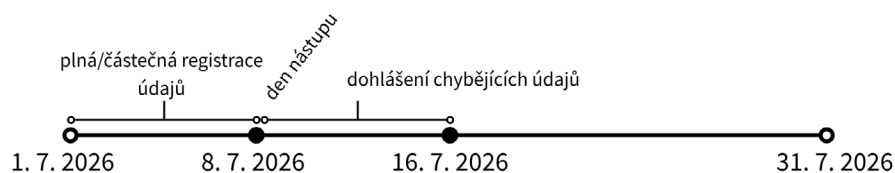
Registrace zaměstnavatele od 1. 7. 2026

Registrace zaměstnance s občanstvím ČR v období 04–06/2026

Registrace zaměstnance s občanstvím ČR od 1. 7. 2026

Dr. Ernst Giese
Partner

Giese & Partner, s.r.o.

+420 221 411 511

giese@giese.cz

Mgr. Jitka Sytařová, LL.M.
Partner

Giese & Partner, s.r.o.

+420 221 411 511

sytařova@giese.cz

Preventivní restrukturalizace: Nová šance pro podniky v krizi

Dne 23. září 2023 nabyl účinnosti zákon o preventivní restrukturalizaci, který nabízí nové možnosti při řešení krizových situací podnikatelů mimo insolvenční řízení. Nástroje preventivní restrukturalizace mohou využít pouze ti podnikatelé, kteří nejsou v platební neschopnosti, avšak se zřetelem ke všem okolnostem lze očekávat, že se dostanou do takových finančních obtíží, že v případě nepřijetí navrhovaných restrukturalizačních opatření se stanou platebně neschopnými.

Na rozdíl od insolvenčního řízení, které se dotýká všech věřitelů, rozhoduje o věřitelích zahrnutých do restrukturalizace sám podnikatel. To neplatí o zaměstnancích – jejich pohledávky jsou z restrukturalizace vyloučeny. Klíčovým dokumentem preventivní restrukturalizace je restrukturalizační plán, jež připraví podnikatel. Plán obsahuje určení dotčených věřitelů a restrukturalizační opatření.

Preventivní restrukturalizace je založena na zásadách volnosti vyjednávání, neformálnosti, minimální intervence soudu, zachování dispozičních oprávnění podnikatele, variabilitě restrukturalizačních opatření a omezení negativní publicity. Cílem zákona je motivovat podniky v krizi ke včasnému zahájení restrukturalizace, urychlení restrukturalizačních opatření a tím snížení transakčních nákladů.

V zásadě lze proces rozdělit do čtyř fází.

a. Přípravná fáze

Před formálním zahájením restrukturalizace se zpravidla provede nezávislá prověrka podniku (IBR), která poskytne objektivní obraz o stavu hospodaření společnosti. Následuje analýza restrukturalizačních opatření, jež přicházejí do úvahy a počáteční jednání s klíčovými věřiteli. Na základě získaných informací pak podnikatel vypracuje tzv. sanační projekt.

b. Zahájení preventivní restrukturalizace, stanovení restrukturalizačního plánu

Ve druhé fázi jsou věřitelé písemně vyzváni k zahájení jednání o restrukturalizačním plánu. Zároveň je jim předložen sanační projekt, který obsahuje klíčové podmínky budoucího restrukturalizačního plánu. Podnikatel podá u soudu návrh na zahájení restrukturalizačního řízení. Za určitých okolností pak může (popř. jeho věřitelé) požádat o jmenování restrukturalizačního správce. Kromě toho může požádat o ochranu formou moratoria.

c. Přijetí restrukturalizačního plánu

Ve třetí fázi hlasují věřitelé o restrukturalizačním plánu. Za tímto účelem jsou rozděleni do skupin, a to tak, aby v jedné skupině byli věřitelé se zásadně shodným právním postavením a shodnými hospodářskými zájmy. Každá skupina věřitelů rozhoduje o přijetí restrukturalizačního plánu samostatně. Počet hlasů věřitelů se určuje podle výše pohledávky. Na každou 1 Kč pohledávky připadá jeden hlas. Restrukturalizační plán je přijat, pokud s ním souhlasí všechny skupiny věřitelů. V rámci skupiny pak postačí, pokud se pro jeho přijetí vysloví ¾ většina věřitelů.

d. Potvrzení restrukturalizačního plánu soudem

Ve čtvrté a zároveň poslední fázi dochází k potvrzení restrukturalizačního plánu soudem. Teprve poté je plán účinný. Soud se může dokonce vzepřít proti nepřijetí reorganizačního plánu věřiteli a svým rozhodnutím jej potvrdit (tzv. cross-class cram down). Rozsah podmínek, které soud zkoumá, se liší v závislosti na tom, zda byl plán věřiteli přijat (tj. všemi skupinami věřitelů vždy alespoň ¾ většinou) či nikoli. Soud zkoumá především zákonnost, absenci „nepoctivého“ záměru, míru znevýhodnění přehlasovaných věřitelů a přiměřenost vyhlídek na odvrácení úpadku podnikatele. V případě nepřijatého restrukturalizačního plánu musí být splněna ještě další kritéria, jako je test rovnosti, spravedlnosti a zákaz nadlimitního uspokojování pohledávek.

JUDr. Jiří Janoušek
Advokát

+420 607 90 91 92
jiri.janousek@janousekadvokat.cz

Doktrinální a judikaturní odklon od pravidla „last shot“ jako způsobu řešení kolize obchodních podmínek stran

Obchodní podmínky jsou nedílnou součástí smluvních vztahů mezi stranami. V dnešní době je spíše neobvyklé, pokud smluvní strana – podnikatel – vlastní obchodní podmínky, na které při uzavírání smluv odkazuje, nemá.

Při uzavírání smlouvy v rámci kontraktačního procesu bývají obchodní týmy smluvních stran zaměřeny často zejména na business samotný a smlouva je spíše zaštiťujícím institutem či interně mnohdy i jen nezbytnou „položkou na check-listu“ obchodního týmu. Často se tedy stává, že smlouvu uzavírají strany, kdy každá z nich má vlastní obchodní podmínky, které standardně tvoří součást jimi uzavíraných smluv. Strany poté na své vlastní obchodní podmínky vzájemně ve smlouvě odkážou a tolik se jejich obsahem nezabývají.

Co ale dělat, jsou-li obchodní podmínky dvou stran ve vzájemném rozporu? Která ustanovení obchodních podmínek a které strany mají v takovém případě přednost a převládá nad obchodními podmínkami strany druhé?

Popsaná situace, kdy dochází ke kolizi obchodních podmínek, je jevem jinak též nazývaným bitva forem. Pro ilustraci si lze představit následující scénář:

Strana A (kupující) osloví stranu B (prodávající) se zájmem uzavřít kupní smlouvu. Strana A odešle straně B objednávku a přiloží k ní vlastní obchodní podmínky A. Strana B reaguje na zaslanou objednávku A tak, že tuto potvrdí, resp. zašle návrh kupní smlouvy a k této přiloží své obchodní podmínky B, čímž předloží protinávrh. Strana A zareaguje přijetím kupní smlouvy a současně odkáže na své vlastní obchodní podmínky A, čímž opět předloží v jednání další protinávrh druhé straně.

Pro „vyjasnění“ celé situace navíc obchodní podmínky obou stran obsahují disclaimer, že dané obchodní podmínky upravují vždy a zásadně celý smluvní vztah a aplikace jiných obchodních podmínek je předem vyloučena. Tento postup je běžný při uzavírání smluv formou dálkové komunikace (typicky přes e-mail).

V praxi se často setkáváme s přesvědčením obchodujících stran, že právě jejich obchodní podmínky převládá nad obchodními podmínkami druhého z partnerů, a to proto, že jejich obchodní podmínky výslovně vylučují aplikaci jiných obchodních podmínek (často bez přihlídnutí k tomu, že i druhá strana má stejné či obdobné ustanovení ve svých obchodních podmínkách), a dále že na své obchodní podmínky strana odkázala při jednání jako v pořadí poslední. Tento princip síly a převahy obchodních podmínek uplatněných v pořadí jako posledních se nazývá pravidlo „last shot“ (nebo též „last shot rule“). Podstatou pravidla „last shot“ je, že se na daný smluvní vztah uplatní obchodní podmínky té strany, která je „vystřelila“ jako poslední.

Bitva forem může být vedle „last shot rule“ řešena dále těmito nejčastějšími způsoby interpretace:

- 1. „First shot rule“:** tzv. pravidlo prvního výstřelu, kdy se na smluvní vztah aplikují obchodní podmínky strany, která na své obchodní podmínky odkáže jako první, pokud druhá strana výslovně neprojeví s obchodními podmínkami nesouhlas.
- 2. „Knock-out rule“:** tzv. pravidlo průniku, jehož podstatou je, že se obchodní podmínky v rozsahu, v jakém si vzájemně odporují, vyruší (neutralizují) a na smluvní vztah se aplikují ve zbývajícím rozsahu, v jakém jsou obchodní podmínky ve vzájemném souladu.

3. Případná individuální pravidla daná praxí dvou obchodních partnerů, kterou lze považovat za ustálenou.

Následující text bude věnován posouzení přístupu odborné veřejnosti k pravidlům „last shot“ a „knock-out“, jelikož tato pravidla patří v interpretační praxi dlouhodobě k těm nejpoužívanějším.

V případě spoléhání se na pravidlo „last shot“ strany mnohdy příliš nezkoumají obsah obchodních podmínek protistrany a soustředí se výhradně na to, aby v rámci vzájemné komunikace měly tzv. poslední slovo s odkazem na své vlastní obchodní podmínky. V tomto směru jde o na první pohled jednoduchý přístup k určení aplikovatelných obchodních podmínek.

Oproti tomu „knock-out rule“ představuje poněkud sofistikovanější pojetí určení aplikovatelných podmínek. Strany již musí zkoumat obsah vzájemných obchodních podmínek a posoudit, v jakém rozsahu se obchodní podmínky vylučují a kde naopak žádný střet nenastává. Tento postup má zajistit, že se na smluvní vztah použijí pouze takové podmínky, na kterých se strany shodly, a současně se vyloučí podmínky rozporné. Je tedy možné, že v důsledku vyloučení některých částí obchodních podmínek nebude mezi stranami dosaženo shody na některých otázkách smluvního vztahu, avšak pokud se nebude jednat o náležitosti pro daný druh smluvního vztahu podstatné (tj. jejichž absence by vylučovala uzavření dané smlouvy), pak k uzavření smlouvy dojde.

Z přístupu odborné veřejnosti a ustálené judikatury posledních let vyplývá příklon k aplikaci doktríny „knock-out rule.“

Zjevné je toto směřování v německé dogmatice, kde již můžeme hovořit o menšinově přijímané doktríně „last shot rule“ oproti převažujícímu přístupu odborné nauky pro aplikaci pravidla „knock-out.“ Uvedený příklon k „knock-out rule“ potvrzuje i judikatura Spolkového soudního dvora (Bundesgerichtshof, BGH). Jedním z úskalí pravidla „last shot“ je, že se v praxi při vzájemně si odporujících obchodních podmínkách strany odmítnou podřídit podmínkám strany druhé. Pro obchodní partnery je proto zpravidla bezpředmětné řešit posloupnost předkládaných návrhů a jim odporujících protinávrhů, když v případě neshody na podmínkách se partneři odmítnou podřídit podmínkám toho druhého. Diskuse nad posloupností návrhů a protinávrhů je pak toliko právní otázkou, která však pro business jako takový nebývá podstatná. Prosazování vlastních obchodních podmínek silou pak současně nemůže vést ke korektním obchodním vztahům.

Oproti tomu doktrína „knock-out rule“ staví na první místo autonomii vůle stran a jejich dohodu na podmínkách, kterými se oba partneři chtějí řídit. Německá odborná nauka dovozuje, že při rozporu (kolizi) obchodních podmínek je smlouva uzavřena, je-li z jednání stran dále patrné, že se smlouvou řídí. Oproti tomu „last shot rule“ vede k aplikaci obchodních podmínek zaslaných druhé straně v pořadí jako posledních. Tento jednoduchý aplikační přístup je tedy v zásadě mechanický a v praxi vede v případě vzniku sporu mezi stranami k nepříjemnému překvapení jednoho z partnerů nad tím, které obchodní podmínky se na smluvní vztah aplikují. Aplikace pravidla „last shot“ tak vede k náhodným a manipulativním výsledkům. Z tohoto důvodu by dle německé právní teorie měla být preferována doktrína „knock-out“ jako jednotné řešení s důrazem na autonomii vůle stran.¹

K tomuto přístupu dospívá odborná veřejnost i v případě mezinárodních obchodních smluv uzavíraných v režimu Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (CISG). CISG kolizi obchodních podmínek výslovně neupravuje a s danou problematikou se vypořádává v čl. 19 při řešení odpovědi na nabídku, která je přijetím s dodatky či jinými omezeními a změnami. Při kolizi obchodních podmínek, jejichž ustanovení se liší podstatným způsobem, by předložení v pořadí druhých obchodních podmínek znamenalo dle čl. 19 CISG protinabídku a uzavření smlouvy by tedy nedošlo. Odborná nauka k tomuto uvádí, že lze ve vztahu ke smluvním vztahům dle CISG pozorovat vývoj směřující k přijetí doktríny „knock-out.“ Vzájemně odporující si ustanovení předložených obchodních podmínek se tak vyruší (neutralizují) a dojde k uzavření smlouvy ve znění obchodních podmínek v rozsahu, ve kterém si obchodní podmínky neodporují (jsou tedy v souladu). ►

K tomuto přístupu se kloní přední znalci CISG i česká odborná literatura. S ohledem na znění čl. 19 CISG je tento přístup možný.²

Výrazný příklon k doktríně „knock-out rule“ potvrzuje i skutečnost, že se rozšířila do dalších významných mezinárodních pramenů práva. Nově je tato doktrína součástí čl. 2.1.22 PICC UNIDROIT³, čl. 2:209 Principles of European Contract Law (PECL)⁴, Draft Common Frame of Reference (DCFR) a Uniform Commercial Code (UCC). Jde o další významné rozšíření doktríny „knock-out rule“ před doktrínou „last shot rule“, která se s ohledem na zásadu autonomie vůle stran stává spíše doktrínou zastaralou.

Spoléhat v procesu uzavírání smluv na pravidlo „last shot“ jakožto prostředku, jak zajistit, že se na smluvní vztah budou aplikovat Vaše obchodní podmínky, tedy v praxi není možné bez dalšího. Pro účinné zajištění aplikace obchodních podmínek Vaší společnosti na daný smluvní vztah proto vždy doporučujeme konzultovat uvedené s odborníky.

Naše advokátní kancelář se dlouhodobě specializuje na obchodní právo a tvorbu smluvní dokumentace, včetně všeobecných obchodních podmínek s mezinárodním přesahem. Rádi Vám nabídneme odborné poradenství šité na míru Vašemu konkrétnímu podnikání a zajistíme, že Vaše obchodní podmínky obstojí i v náročných situacích. ■

¹ Magnus, U. in J. Von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch. Wiener UN-Kaufrecht (CISG), art. 19 CISG, s. 258, Rn. 24.

² Tichý, L. CISG (Úmluva o smlouvách o mezinárodní koupi zboží). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 107-108, marg. č. 20.

³ Article 2.1.22 (Battle of Forms) PICC UNIDROIT: „Where both parties use standard terms and reach agreement except on those terms, a contract is concluded on the basis of the agreed terms and of any standard terms which are common in substance unless one party clearly indicates in advance, or later and without undue delay informs the other party, that it does not intend to be bound by such a contract.“

⁴ Article 2:209 (Conflicting General Conditions) PECL: (1) If the parties have reached agreement except that the offer and acceptance refer to conflicting general conditions of contract, a contract is nonetheless formed. The general conditions form part of the contract to the extent that they are common in substance. (2) However, no contract is formed if one party: (a) has indicated in advance, explicitly, and not by way of general conditions, that it does not intend to be bound by a contract on the basis of paragraph (1); or (b) without delay, informs the other party that it does not intend to be bound by such contract. (3) General conditions of contract are terms which have been formulated in advance for an indefinite number of contracts of a certain nature, and which have not been individually negotiated between the parties.

Právní a daňový newsletter

© **Deutsch-Tschechische Industrie- und Handelskammer**
Česko-německá obchodní a průmyslová komora

Václavské náměstí 40, 110 00 Praha 1
tel.: +420 224 221 200, fax: +420 224 222 200,
IČO: 49708210, DIČ: CZ699002563

Výkonný člen představenstva: **Bernard Bauer**
Redakce: **Mgr. Peter Hrbík**, hrbik@dtihk.cz

Česko-německá obchodní a průmyslová komora (ČNOPK) neručí za obsah a aktuálnost zde zveřejněných informací. U externích webových stránek, na které odkazujeme, se jedná výhradně o cizí obsah. ČNOPK nepřebírá za obsah těchto stránek žádnou odpovědnost.